

95/11

Kontrolní závěr z kontroly "Výběr a užití finančních prostředků v oblasti odpadového hospodářství"

Kontrolní akce byla zařazena do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu na rok 1995 pod číslem 95/11.

Cílem kontroly bylo prověřit vybírání a využití příjmů v odpadovém hospodářství včetně finančních prostředků poskytnutých ze státního rozpočtu a Státního fondu životního prostředí (dále jen „SFŽP“) v letech 1992 - 1994.

Kontrolní akce navázala na kontrolní akci NKÚ č. 26/93 "Využívání finančních prostředků v oblasti odpadového hospodářství - skládky".

Kontrolovanými osobami byly:

I. Ministerstvo životního prostředí (dále jen "MŽP") a územní odbory MŽP (dále jen "ÚO MŽP") v Praze, Brně a Plzni

II. Česká inspekce životního prostředí (dále jen "ČIŽP") - Ředitelství ČIŽP a oblastní inspektoráty ČIŽP (dále jen "ČIŽP OI") Praha, Plzeň, Ústí nad Labem, Brno, Havlíčkův Brod a Ostrava

III. Finanční úřady (dále jen "FÚ") pro Prahu 10, Brno I, Ostrava I, v Ústí nad Labem, Náměšti nad Oslavou, Třebíči, Jemnici, Moravských Budějovicích a Plzni

IV. Okresní úřady (dále jen "OkÚ") Most, Teplice, Litoměřice, Děčín, Brno-venkov, Hodonín, Břeclav, Karviná, Jablonec nad Nisou, Sokolov, Třebíč, Žďár nad Sázavou a Magistrát města Brna

V. Provozovatelé skládek:

- Obecní úřady (dále jen „OÚ“) Babice nad Svitavou, Újezd u Brna, Lednice, Vranovice, Archlebov, Mutěnice, Modlany a Dolní Rychnov
- Městské úřady (dále jen „MěÚ“) Strážnice, Pohořelice, Kraslice, Březová, Třebíč, Moravské Budějovice a Jablonec nad Nisou
- Technické služby města Mariánských Lázní
- Technické služby města Jablonce nad Nisou
- Technické služby města Sokolova
- Technické služby města Jáchymova
- Chemopetrol, a. s., Litvínov
- Glavunion, a. s., závod Oloví
- ČEZ, a. s., Elektrárna Tisová
- INGEO, s. r. o., Ústí nad Labem
- Svazek vlastníků půdy, s. r. o., Petrušky
- Svazek obcí „Skládka tuhého komunálního odpadu“, Třebíč
- Firma SATO, svoz a třídění odpadů, Třebíč
- Firma Služby Josef Robl
- Domino, a. s., Třebíč
- MONEONT, s. r. o., v Žukově
- ČEZ, a. s., Elektrárna Dětmarovice
- Státní statek Karviná, s. p., Český Těšín

Kontrolu provedli v období od června 1995 do ledna 1996 kontroloři z Odboru životního prostředí a výstavby, Odboru zemědělství, lesního a vodního hospodářství a Oblastních odborů NKÚ v Liberci, Brně, Ostravě, Mostě, Sokolově, Ústí nad Labem a Třebíči.

Námítky proti kontrolním protokolům, které podaly kontrolované osoby ve 26 případech, byly vypořádány vedoucími skupin kontrolujících rozhodnutími o námitkách.

Odvolání proti rozhodnutím o námitkách, které podaly kontrolované osoby v 15 případech, byla vypořádána usneseními senátu NKÚ.

Senát NKÚ (ve složení: Ing. Zdeněk Smělík - předseda, Ing. Jana Krejčová, JUDr. František Bárta a Ing. Zdeněk Rodr - členové) na svém zasedání konaném dne 29. 3. 1996

s c h v á l i l usnesením č. 95/11/208
k o n t r o l n í z á v ě r v tomto znění:

I. Ministerstvo životního prostředí postupovalo v rozporu s platnými právními předpisy a porušilo:

A. ustanovení § 11 odst. 1 zákona č. 576/1990 Sb., o pravidlech hospodaření s rozpočtovými prostředky České republiky a obcí v České republice (rozpočtová pravidla republiky), kde je uvedeno:

"Rozpočtové prostředky mohou být použity pouze v příslušném rozpočtovém roce, a to k účelům, na které byly státním rozpočtem republiky určeny."

a ustanovení § 30 odst. 2 vyhlášky č. 205/1991 Sb., o hospodaření s rozpočtovými prostředky státního rozpočtu České republiky a o finančním hospodaření rozpočtových a příspěvkových organizací, kde je mj. uvedeno:

"Organizace hospodařící s rozpočtovými prostředky ... Rozpočtové prostředky může používat jen k účelům, pro které byly určeny, ... a v souladu s věcným plněním."

O d ů v o d n ě n í:

MŽP využilo rozpočtové prostředky v celkové výši 2 567 202 Kč, které byly účelově určeny k podpoře projektů Programu péče o životní prostředí (dále jen "PPŽP") pro rok 1994, na úhradu částečných nebo úplných výsledků řešení 12 projektů odpadového hospodářství řešených v roce 1993 v rámci projektů PPŽP pro rok 1993.

Ministerstvo financí (dále jen „MF“) však v roce 1993 zastavilo vyplacení finančních prostředků vyčleněných

na tyto projekty pro jejich neefektivnost. MŽP použilo k dofinancování těchto akcí prostředky, které mu byly MF vyčleněny na podporu projektů řešených v roce 1994. Tímto postupem MŽP nedodržel požadavek citovaného zákonného ustanovení, aby rozpočtové prostředky byly použity pouze k účelům, na které byly státním rozpočtem republiky určeny. Prostředky na PPŽP pro rok 1994 byly totiž MŽP poskytnuty s výslovnou podmínkou, "... aby témata k řešení PPŽP pro rok 1994 vycházela ze státní politiky životního prostředí, tak aby bylo zaručeno, že budou řešeny pouze stěžejní úkoly týkající se ochrany životního prostředí". Použití prostředků na akce, jejichž úhrada musela být v roce 1993 pozastavena pro pochybnosti o efektivnosti jejich využití, je zcela zjevně v rozporu s účelem, na který byly poskytnuty;

B.1. ustanovení § 2 odst. 1 zákona č. 62/1992 Sb., o poplatcích za uložení odpadů, ve znění pozdějších předpisů, kde je uvedeno:

"Výše poplatku závisí na množství a kategorii odpadu ukládaného na skládce."

a Opatření Federálního výboru pro životní prostředí ze dne 1. srpna 1991, kterým se vyhláší Kategorizace a katalog odpadů, vydané na základě § 2 odst. 1 zákona č. 238/1991 Sb., o odpadech, vyhlášené v částce 69/1991 Sb., tím, že zařadilo odpad "popílek a prach" do kategorie - Z (zvláštní), přestože podle Kategorizace a katalogu odpadů měl být zařazen v kategorii - Z, N (zvláštní a nebezpečný),

a ustanovení § 3 odst. 3 a 4 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), kde je mj. uvedeno:

"Správní orgány jsou povinny ... se zabývat každou věcí, která je předmětem řízení, vyřídit ji včas a bez zbytečných průtahů a použít nejvhodnějších prostředků, které vedou ke správnému vyřízení věci ..."

"Rozhodnutí správních orgánů musí vycházet ze spolehlivě zjištěného stavu věci ..."

O d ů v o d n ě n í :

Provozovatelé skládky ŠKODA, koncern, Plzeň, a. s., a od 5. 3. 1993 ŠKODA, Ekoservis Plzeň, s. r. o., ve svých oznámeních o uložení odpadů na skládku Sulkov za roky 1992 a 1993 opakovaně uváděli jako jeden z ukládaných odpadů "popílek a prach", katalogové číslo (dále jen "k. č.") 31301 a kategorie Z, N. ČIŽP OI Plzeň na základě těchto údajů vydal rozhodnutí o výši a příjemci poplatků. Proti výši poplatků podal provozovatel odvolání, které ČIŽP OI Plzeň postoupil odvolacímu orgánu ÚO MŽP v Plzni. V průběhu odvolacího řízení předložil odvolatel analýzu tuhých zbytků hoření a požádal na jejím podkladě nazvat předmětný odpad "popel v úletu" a změnit jeho zařazení do kategorie Z jako "popel", k. č. 31305. Doplněnému odvolání odvolací orgán vyhověl a rozhodl (č. j. 1615/ÚOPL/93-0-132 ze dne 19. 4. 1995 a č.j. 102/ÚOPL/95-0-17 ze dne 20. 4.

1995) o snížení poplatků celkem o 382 741 410 Kč, z toho v sazbě II (příjem SFŽP) o 360 537 900 Kč a v sazbě I (příjem OÚ Líně) o 22 203 510 Kč.

ÚO MŽP v Plzni ve zdůvodnění rozhodnutí o odvolání argumentoval odvolatelem předloženým neautorizovaným interním pracovním předpisem původce odpadu a dále posudkem k tomu účelu neakreditované laboratoře, přičemž nevzal v úvahu pravomocné rozhodnutí příslušného státního orgánu, v daném případě Magistrátu města Plzně. Magistrátem byl schválen "Program odpadového hospodářství" (dále jen "POH") dotčeného původce odpadu a udělen "Souhlas k nakládání s nebezpečnými odpady". V obou rozhodnutích je předmětný odpad výslovně vyznačen jako "popílek", k. č. 30301 a kategorie Z, N.

Navíc odvolací orgán nepřihlédl ani k "Vyhodnocení ekologických závazků podniku", ve kterém pro potřeby privatizace bylo vyčísleno množství nebezpečných odpadů včetně popílku. ÚO MŽP v Plzni doporučil uzavřít smlouvu mezi Fondem národního majetku ČR (dále jen „FNM“) a ŠKODA, koncern, Plzeň, a. s., v níž se FNM zaváže k úhradě nákladů vynaložených na vypořádání ekologických závazků vzniklých před privatizací, což bylo vládou odsouhlaseno.

Podkladem pro souhlasné stanovisko ÚO MŽP v Plzni byl výše uvedený "ekologický audit", který uvádí jako objemově nejvýznamnější druh odpadů právě "popílek", k. č. 31301. ÚO MŽP v Plzni tak dvakrát zcela rozdílně přistupoval k témuž dokumentu. V případě poplatkové povinnosti vůči státu posoudil týž odpad v kategorii Z (popel). V případě ekologických závazků státu souhlasil se zařazením předmětného odpadu do původní kategorie Z, N (popílek).

V době rozhodování neexistoval podle platné právní úpravy kompetentní orgán ani zákonný způsob k překategorizaci odpadu již zařazeného podle katalogu odpadů.

Je třeba dodat, že do ukončení kontroly, tj. do 31. 12. 1995, nebyly za ukládání odpadů v letech 1992 a 1993 na skládku Sulkov provozovatelem uhrazeny ani v odvolacím řízení snížené poplatky uložené pravomocnými rozhodnutími ve výši 4 885 348 Kč v sazbě I a 27 495 107 Kč v sazbě II;

B.2. ustanovení § 1 odst. 1 zákona č. 62/1992 Sb., o poplatcích za uložení odpadů, kde je uvedeno:

"Za uložení odpadů platí právnícké a fyzické osoby provozující skládku (dále jen 'provozovatel skládky') poplatek."

a ustanovení § 3 odst. 3 a § 49 odst. 2 zákona č. 71/1967 Sb.

(citace § 3 odst. 3 viz bod I.B.1.)

"V ostatních případech ... je správní orgán povinen rozhodnout ve věci do 30 dnů od zahájení řízení; ve zvlášť složitých případech rozhodne nejdéle do 60 dnů; nelze-li vzhledem k povaze věci rozhodnout ani v této lhůtě, může ji přimě-

řene prodloužit odvolací orgán (orgán příslušný rozhodnout o rozkladu). Nemůže-li správní orgán rozhodnout do 30, případně do 60 dnů, je povinen o tom účastníka řízení s uvedením důvodů uvědomit."

O d ů v o d n ě n í:

Řízení o vyměření poplatků za ukládání odpadů na skládku v Dolních Chabrech v letech 1992 a 1993 podle zákona č. 62/1992 Sb., o poplatcích za uložení odpadů, nebylo od března 1993 dosud ukončeno.

Provozovatelem uvedené skládky v letech 1992 a 1993 byly Pražské komunikace, s. p. Poplatek za rok 1992 byl vyměřen ČIŽP OI Praha rozhodnutím ze dne 10. 3. 1993. Toto rozhodnutí bylo odvolacím orgánem (MŽP) pro formální nedostatky zrušeno (rozhodnutím ze dne 13. 7. 1993), přičemž správnost vyměření poplatku v sazbě I a II nebyla napadena.

Nové rozhodnutí o uložení poplatku za rok 1992 vydal ČIŽP OI Praha až dne 1. 7. 1994 v původní výši poplatku - sazba I 4 509 160 Kč a sazba II 408 880 Kč. Současně téhož dne vydal ČIŽP OI Praha rozhodnutí o vyměření poplatku za rok 1993 ve výši - sazba I 2 254 580 Kč a sazba II 8 029 090 Kč.

Vyměřené poplatky za roky 1992 a 1993 v celkové výši 15 201 710 Kč doposud nebyly zaplacený a převedeny oprávněným příjemcům z důvodu opětovného odvolání provozovatele skládky (ze dne 15. 7. 1994) proti rozhodnutí, které ukládalo splnění těchto platebních povinností.

MŽP jako odvolací orgán v řízení proti rozhodnutím o platebních povinnostech za roky 1992 a 1993 vydalo rozhodnutí až po 15, resp. 16 měsících (v době kontroly) s tím, že rozhodnutí vydaná ČIŽP OI Praha zrušilo a vrátilo k opětovnému projednání a rozhodnutí ČIŽP OI Praha. MŽP v odvolacím řízení o uložení poplatků za roky 1992 a 1993 tedy nerozhodlo ve stanovených termínech, čímž byly sníženy zejména příjmy z poplatků za ukládání odpadů SFŽP, kterého je MŽP správcem;

C. ustanovení § 24 zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy ČSR, ve znění pozdějších předpisů, kde je mj. uvedeno:

"Ministerstva ... dbají o zachování zákonnosti v okruhu své působnosti a číní podle zákonů potřebná opatření k nápravě."

O d ů v o d n ě n í:

MŽP, které řídí ČIŽP a spravuje SFŽP, plně nezaštěpilo zachování zákonnosti v okruhu své působnosti a nečinilo podle zákonů potřebná opatření k nápravě v následujících případech:

a) Při nenaplnování očekávaných příjmů z výnosů poplatků (stav byl MŽP znám mj. i z rozborů hospodaření ČIŽP a SFŽP za roky 1992 - 1994) MŽP nepři-

jalo žádná účinná opatření potřebná k jejich naplnění v rámci dělené správy. Správu vykonávala ČIŽP prostřednictvím svých oblastních inspektorátů a místně příslušné FÚ podle svých oprávnění. V důsledku jejich nedostatečné činnosti a součinnosti docházelo k nedostatkům, které se týkaly úplného a správného stanovení, vybírání a vymáhání platebních povinností ve stanovené době a výši.

b) MŽP dále nezajistilo, aby ČIŽP vykonávala svoji působnost v oblasti odpadového hospodářství důsledně podle obecně závazných právních předpisů.

ČIŽP při správním řízení dělené správy poplatků a pokut nepoužila všech prostředků, které by vedly k jejich úplnému a správnému zjištění, stanovení a včasnému vyřízení podle zákona o poplatcích za uložení odpadů a zákona o správním řízení (viz část II. ČIŽP).

V důsledku toho nebyla některá správní řízení o uložení poplatků podle zákona o poplatcích za uložení odpadů za roky 1992 - 1994 do doby kontroly zahájena, případně ukončena a zdaleka ne všechny provozované skládky zpoplatněny (např. v územní působnosti ČIŽP OI Praha bylo zjištěno, že v letech 1992 až 1994 nebylo minimálně 30 provozovaných skládek zpoplatněno).

II. Česká inspekce životního prostředí nepostupovala při ukládání poplatků a pokut v souladu s platnými právními předpisy a porušila:

A. v rámci dělené správy poplatků a pokut ustanovení § 3 odst. 3 zákona č. 71/1967 Sb., kde je mj. uvedeno:

"Správní orgány jsou povinny ... se zabývat každou věcí, která je předmětem řízení, vyřídit ji včas a bez zbytečných průtahů a použít nejvhodnějších prostředků, které vedou ke správnému vyřízení věci."

O d ů v o d n ě n í:

Jedním z prostředků, který mohla ČIŽP ve správním řízení použít, byl i "Postup při dělené správě poplatků a pokut", vydaný MF po dohodě s MŽP dne 5. 10. 1992, s nímž bylo Ředitelství ČIŽP Praha seznámeno.

ČIŽP součinnost podle tohoto "Postupu" písemně neodmítla, ale přesto podle něj důsledně nepostupovala, ačkoliv byl v dané situaci nejvhodnějším prostředkem, který vedl ke správnému vyřízení věci.

ČIŽP v rámci správního řízení písemně nepředávala místně příslušným FÚ informace o všech subjektech s platební povinností a změnách zahájení, trvání a ukončení jejich činnosti. Rozhodnutí o uložení poplatků nebyla předávána FÚ bez zbytečných průtahů, ale v mnoha případech opožděně o několik měsíců.

V důsledku nerespektování zákona a dohodnutého "Postupu" nebyla některá správní řízení o uložení po-

platků podle zákona o poplatcích za uložení odpadů za roky 1992 - 1994 do doby kontroly zahájena, případně ukončena a ne všechny provozované skládky byly zaplatněny;

B.1. v rámci rozhodnutí o poplatcích za rok 1992 při uvádění souhrnu zaplacených poplatků ustanovení § 5 odst. 3 zákona č. 62/1992 Sb., o poplatcích za uložení odpadů, kde je uvedeno:

"Provozovatel oznámí inspekci do 30. ledna 1993 souhrn zaplacených poplatků včetně jejich výpočtu. Inspekce podklady prověří a vydá rozhodnutí o poplatku za rok 1992."

a ustanovení § 3 odst. 3 a 4 zákona č. 71/1967 Sb.
(citace viz bod I.B.1.)

O d ů v o d n ě n í:

ČIŽP uváděla souhrn zaplacených poplatků za rok 1992 do rozhodnutí pouze na základě údajů oznámených provozovateli skládek, aniž by měla tento stav řádně prověřen a doložen. Např.:

ČIŽP OI Praha potvrdil bez řádného doložení a prověření zaplacení záloh (platebních povinností) v rozhodnutích za rok 1992 v celkové výši 27 550 303 Kčs. Kontrolou u FÚ pro Prahu 10 bylo zjištěno, že takto ČIŽP potvrzené platby nebyly do doby kontroly v uvedené výši zaplacený a převedeny oprávněným příjemcům. Nevybrané a nepřevzené finanční prostředky byly zjištěny především u poplatků sazby II, které jsou příjmem SFŽP.

Obdobný postup byl zjištěn u ČIŽP OI Plzeň;

B.2. v rámci vydaných rozhodnutí o poplatcích v letech 1992 - 1994 při stanovení výše poplatků ustanovení § 3 odst. 1 a 2 zákona č. 62/1992 Sb., kde je mj. uvedeno:

"Provozovatel skládky je povinen samostatně vypočítat poplatek pro každou skládku a oznámit inspekci písemně tento výpočet do 15. února ... Pokud provozovatel skládky nesplní tuto povinnost, vydá inspekce rozhodnutí o poplatku na základě vlastních údajů o skládce."

"Inspekce prověří údaje uvedené v oznámení a vydá rozhodnutí, které obsahuje

- a) výši poplatku, popřípadě stanovení podmínek pro odklad platby části poplatku ve smyslu odst. 4,*
- b) příjemce poplatku."*

O d ů v o d n ě n í:

ČIŽP, která rozhoduje o výši uloženého poplatku, systematicky neověřovala množství a kategorií ukládaných odpadů. Rozhodnutí o poplatcích byla vydávána převážně na základě oznámení provozovatelů skládek bez ověření skutečného stavu. ČIŽP nevycházela ze spolehlivě zjištěného stavu věci, čímž porušila i usta-

novení § 3 odst. 3 a 4 správního řádu. Tuto skutečnost dokladují zjištění u ČIŽP OI Praha, Plzeň, Brno, Ostrava a Ústí nad Labem. Např.:

ČIŽP OI Ústí nad Labem u 2 doložených případů - SEPAP Štětí, a. s., Čížkovické cementárny a vápenice, a. s. - vyměřil poplatky za uložení odpadů nižší celkem o 20 963 567 Kč (z toho v sazbě I o 11 841 873 Kč a v sazbě II o 9 124 694 Kč) oproti zákonné povinnosti. V případě OÚ Hoštka byl vyměřen poplatek v sazbě II naopak celkem o 480 Kč vyšší.

U ČIŽP OI Praha bylo zjištěno toto porušení u většiny z 1 241 vydaných rozhodnutí v letech 1992 - 1994. Dále bylo zjištěno, že ve více než 200 případech, kdy provozovatelé skládek nesplnili povinnost "samostatně vypočítat poplatek a oznámit tento výpočet inspekci do 15. února", ČIŽP OI Praha nevydal rozhodnutí o poplatku na základě vlastních údajů o skládce, ale až na základě opožděného oznámení provozovatelů skládek nebo na základě vyzvání FÚ pro Prahu 10. Zjištění dokládá i přijetí částky 1 694 312 Kč FÚ pro Prahu 10 za roky 1992 - 1994 od 29 provozovatelů skládek, kterým do doby kontroly ČIŽP nevydala rozhodnutí o vyměření poplatku;

B.3. v rámci ukládání pokut ustanovení § 3 odst. 5 zákona č. 62/1992 Sb., kde je uvedeno:

"Za nesplnění povinností uvedených v odst. 1 nebo 3 uloží inspekce provozovateli skládky pokutu až do výše 10 000 Kčs."

O d ů v o d n ě n í:

ČIŽP pokuty provozovatelům skládek za neplnění povinností (oznamovací povinnost, placení záloh) neukládala při všech porušeních zákona, ale pouze v ojedinělých případech. Např.:

ČIŽP OI Plzeň uložil pokutu za roky 1992 - 1994 pouze v 7 případech z dokladovaného počtu 480 případů (při průměrné výši dosud uložených pokut 7 000 Kč lze finanční objem neuložených pokut odhadnout na více než 3 mil. Kč).

ČIŽP OI Praha z prokazatelně doložených 1 500 případů uložil pokutu za roky 1992 - 1994 pouze ve 12 případech (při průměrné výši dosud uložených pokut lze finanční objem neuložených pokut odhadnout na cca 10 mil. Kč).

Obdobný stav byl zjištěn u ČIŽP OI Havlíčkův Brod a Brno.

Podle zákona o poplatcích za uložení odpadů uložila ČIŽP v kontrolovaném období pouze 140 pokut, i když za zjištěné neplnění povinností jich měla uložit nejméně 2 000.

III. Finanční úřady při výkonu správy poplatků a pokut postupovaly v rozporu s platnými právními předpisy a porušily:

A. FÚ Plzeň, FÚ pro Prahu 10 a FÚ Brno I při zaúčtování záloh a vedení evidence ustanovení § 62

odst. 1, 4 a 5 zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů, kde je mj. uvedeno:

"Předmětem evidence příjmů, kterou vedou správci daně, je zachycování daňových a platebních povinností, jejich úhrad nebo zániků a z toho vyplývajících daňových přeplatků a nedoplatků. Tyto údaje jsou evidovány na osobních účtech jednotlivých daňových dlužníků odděleně za každý druh daně."

"Platby a vratky daně jsou evidovány na kreditní straně osobních účtů. Podkladem pro evidenci jsou zejména doklady bank a pošt."

"Správnost evidence na kreditní straně se měsíčně odsouhlasuje podle dokladů bank zasílaných správci daně."

Poznámka: znění ustanovení § 1 odst. 1 zákona č. 337/1992 Sb. k rozsahu působnosti stanoví: *"Tento zákon upravuje správu daní, poplatků a odvodů ... (dále jen 'daně') ..."*

O d ů v o d n ě n í:

FÚ Plzeň zaúčtoval zálohy za rok 1992 ve výši 27 925 038 Kčs jako zaplacené místně příslušným FÚ a převedené oprávněným příjemcům pouze na základě písemných či telefonických sdělení místně příslušných FÚ, tedy bez řádného doložení předepsanými doklady bank a pošt.

FÚ pro Prahu 10 obdobně zaúčtoval zálohy za rok 1992 ve výši 27 550 303 Kčs jako zaplacené a převedené oprávněným příjemcům bez řádného doložení předepsanými doklady. Dále FÚ pro Prahu 10 od roku 1993 nevedl evidenci poplatků a pokut předepsaným způsobem. Především proto, že v evidenci nezachycoval platební povinnosti, ale pouze jejich úhrady.

FÚ Brno I neměl doloženy úhrady poplatků v letech 1992 - 1994 v celkové výši 19 268 280 Kč, z toho u sazby I ve výši 18 806 636 Kč a u sazby II ve výši 461 644 Kč.

Bez řádného doložení a prověření skutečného stavu byla kontrolovanými FÚ zaúčtována za rok 1992 částka ve výši 74 743 621 Kčs jako zaplacená a převedená oprávněným příjemcům. K těmto se finanční prostředky v uvedené výši nedostaly, a to především sazba II, která je příjmem SFŽP;

B. FÚ Plzeň, FÚ pro Prahu 10, FÚ Brno I a FÚ Ústí nad Labem při vymáhání pohledávek ustanovení § 73 odst. 1 zákona č. 337/1992 Sb., kde je mj. uvedeno:

"Nezaplatí-li daňový dlužník splatný daňový nedoplatek ... v zákonné lhůtě, vyzve ho správce daně, aby daňový nedoplatek zaplatil v náhradní lhůtě, nejméně osmidenní, a upozorní ho, že po uplynutí této náhradní lhůty přikročí bez dalšího k vymáhání daňového nedoplatku ..."

O d ů v o d n ě n í:

FÚ Plzeň nepřikročil k vymáhání neuhrazených poplatků ve výši 26 491 715 Kč, tj. 84,60 % z celkové částky uložených poplatků. U nedoplatků uložených pokut nebylo přikročeno k vymáhání částky 120 000 Kč z celkového objemu 2 680 000 Kč uložených pokut.

FÚ pro Prahu 10 nepřikročil předepsaným způsobem k vymáhání neuhrazených poplatků ve výši 6 729 000 Kč a pokut ve výši 175 000 Kč. Dále FÚ pro Prahu 10 od poplatníků nevyžadoval v letech 1993 - 1994 placení záloh (povinných plateb) ve stanovených lhůtách a výši, nezahájil daňové řízení a nepřikročil k jejich vymáhání.

FÚ Brno I nepřikročil předepsaným způsobem k vymáhání neuhrazených poplatků a pokut. Provozovatelé skládek tak v kontrolovaném období let 1992 - 1994 neuhradili částku v celkové výši 36 995 000 Kč místně příslušným FÚ. V rozporu se zákonem převedli provozovatelé skládek z výše uvedené částky přímo do rozpočtů příslušných obcí 21 754 000 Kč.

FÚ Ústí nad Labem nepřikročil předepsaným způsobem k vymáhání neuhrazených poplatků v celkové výši 6 795 988 Kč;

C. FÚ Plzeň, FÚ pro Prahu 10, FÚ Brno I a FÚ Ústí nad Labem při převodech výnosů poplatků a pokut podle zákonného rozpočtového určení ustanovení § 96a odst. 1 zákona č. 337/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů, kde je mj. uvedeno:

"Pokud správce daně spravuje daně, které nejsou příjmem státního rozpočtu, převádí jejich výnos podle zákonného rozpočtového určení ve lhůtě, která počíná běžet dnem, kdy mu tyto prostředky byly připsány na jeho účet vedený u banky a zaevidovány, ... a končí dnem stanoveným ministerstvem ...",

a následně ustanovení § 11 odst. 1 vyhlášky č. 25/1994 Sb., o formě provádění evidence daní a převodů daní jejich příjemcům, kde je uvedeno:

"Výpočet částky určené k převodu příjemcům daní se provádí nejméně jedenkrát měsíčně."

O d ů v o d n ě n í:

MF stanovilo místně příslušným FÚ lhůtu pro převod výnosů z poplatků a pokut v letech 1992 - 1994 v "Postupu při dělení správě poplatků a pokut" ze dne 5. 10. 1992 (do 1. 3. 1994, tj. do nabytí účinnosti výše uvedené vyhlášky "o formě provádění evidence daní a převodů daní jejich příjemcům"), kde na str. 1 - 2 je mj. uvedeno, že částky na tyto platební povinnosti vyinkasované převádí FÚ měsíčně ve shodě s jejich rozpočtovým určením oprávněným příjemcům.

U kontrolovaných FÚ bylo zjištěno, že tato předepsaná povinnost plněna nebyla. Např.:

FÚ Plzeň finanční prostředky z poplatků a pokut nepřeváděl SFŽP měsíčně, ale čtvrtletně. Prostředky

obecním rozpočtům převáděl rovněž po uplynutí stanovené lhůty. Kontrolou plateb za okres Karlovy Vary bylo zjištěno, že podle předpisu FÚ Plzeň převedl za rok 1994 pouze 559 853 Kč, tj. 21,9 % z celkově přijaté částky.

FÚ pro Prahu 10 finanční prostředky z poplatků a pokut, a to především ty, které byly příjmem SFŽP (sazba II), převáděl v letech 1993 - 1994 jednou za 3 měsíce, ale i za delší dobu. U poplatků za rok 1994 (stav k 30. 6. 1995) zbývalo k převodu u sazby I (do rozpočtů obcí) celkem 514 891 Kč a u sazby II (do SFŽP) 11 372 420 Kč.

FÚ Brno I převáděl v kontrolovaném období na účet Magistrátu města Brna poplatky za uložení odpadů v sazbě I, aniž by měl doloženo, že poplatky byly provozovatelem skládky uhrazeny. V 11 případech převedl opoždění nebo vůbec nepřevedl pokuty a poplatky vyměřené ČIŽP Brno ve výši 3 895 174 Kč. Dále FÚ Brno I převáděl obcím vyšší částky poplatků sazby I, než byly stanoveny v rozhodnutích ČIŽP Brno. Například oproti poplatkům za rok 1993 vybraným od 2 provozovatelů v předepsané výši 3 626 943 Kč bylo převedeno příslušným obcím 3 701 352 Kč, tj. o 74 409 Kč více. V roce 1994 byla vybrána od 2 provozovatelů částka v předepsané výši 190 070 Kč, přičemž příslušným obcím bylo převedeno 417 408 Kč, tj. o 227 338 Kč více.

FÚ Ústí nad Labem v kontrolovaném období nepřevedl příslušným obcím finanční částky z poplatků za sazbu I ve výši 6 974 Kč a SFŽP finanční částku za sazbu II ve výši 65 549 Kč ve stanovené lhůtě.

IV. Okresní úřady postupovaly v rozporu s platnými právními předpisy:

A. OkÚ Děčín, Litoměřice a Teplice s ustanovením § 3 odst. 3 a 4 zákona č. 71/1967 Sb.

(citace viz bod I.B.1.)

a Opatřením Federálního výboru pro životní prostředí ze dne 1. srpna 1991, kterým byla vyhlášena Kategorizace a katalog odpadů, vydaném na základě § 2 odst. 1 zákona č. 238/1991 Sb., o odpadech, vyhlášeném v částce 69/1991 Sb., a to tím, že zařadily níže uvedené odpady do kategorie - Z (zvláštní), přestože podle Kategorizace a katalogu odpadů měly být zařazeny v kategorii Z, N (zvláštní a nebezpečný).

O d ů v o d n ě n í:

Zařazení odpadu podle katalogu odpadů je nutnou podmínkou pro další nakládání s ním a pro stanovení výše poplatků ČIŽP.

V katalogu odpadů uváděný Z, N odpad je zvláštní odpad, který má nebo může mít nebezpečné vlastnosti. Podle ustanovení § 2 odst. 3 zákona o odpadech se jedná o odpad nebezpečný a nebylo možno jej posuzovat jinak. Okresní úřady nebyly oprávněny, nejednalo-li se

o upravený odpad, stanovit, a to ani na základě znaleckých posudků nebo laboratorních zkoušek, že odpad, který byl v katalogu odpadů zařazen v kategorii Z, N, nemá nebezpečné vlastnosti, a není tudíž odpadem nebezpečným. Kontrolou byla zjištěna tato porušení:

OkÚ Děčín rozhodnutím ze dne 19. 8. 1993 schválil Program odpadového hospodářství státního podniku Velveta Varnsdorf, v němž byly odpady zařazeny v rozporu s katalogem odpadů do kategorie Z, přestože měly být podle katalogu odpadů zařazeny v kategorii Z, N, jmenovitě šlo o tyto druhy odpadu:

kód odpadu	název odpadu
31301	Popílek a prach
35322	Olověné akumulátory
35326	Odpad rtuti, rtuťové výbojky a zářivky
54402	Odpadní vrtné a brusné emulze
54405	Kondenzát z kompresorů
54112	Odpadní oleje pro spalovací motory a převody
54113	Odpadní strojní a turbínové oleje
95101	Odpady ze septiků a žump

OkÚ Litoměřice svým rozhodnutím ze dne 21. 12. 1993 zastavil řízení s Lovochemií Lovosice, a. s., k vydání souhlasu k nakládání s nebezpečným odpadem "Kal z ostatních srážecích a rozpouštěcích procesů znečištěný škodlivinami" (výlisky z ČOV), k. č. odpadu 31639. V odůvodnění tohoto rozhodnutí OkÚ Litoměřice uvedl, že tento odpad je "odpadem zvláštním, neboť nebyly prokázány jeho nebezpečné vlastnosti". Uvedené rozhodnutí bylo v rozporu s katalogem odpadů, kde tento odpad je zařazen v kategorii Z, N.

OkÚ Teplice schválil POH ČEZ, a. s., Elektrárna Ledvice dne 12. 3. 1993. V tomto POH ČEZ, a. s., Elektrárna Ledvice dokladovala původ produkovaného odpadu "popílek a prach" kategorie Z, N, k. č. 31301, evidenčními listy popílku roku 1991 v množství 650 kt za rok.

ČEZ, a. s., Elektrárna Ledvice se snažila kategorii produkovaného odpadu snížit, proto již v srpnu 1993 předložila OkÚ Teplice nový (aktualizovaný) POH, ve kterém dokladovala místo původního Z, N odpadu nový odpad v kategorii O, pod k. č. 31413 a názvem "hlušina", aniž došlo ke změně technologie zpracování uhlí. Předložený POH nebyl OkÚ Teplice schválen, proto v červenci 1994 ČEZ, a. s., Elektrárna Ledvice předložila OkÚ Teplice k odsouhlasení další aktualizovaný POH, ve kterém dokladovala místo hlušiny nový odpad kategorie Z, k. č. 31305 "popel z uhlí", dokladovaný evidenčními listy popílku roku 1992 (totožné s dokladovanými listy při odpadu hlušina) v množství 600 kt za rok, rovněž beze změny technologie zpracování uhlí. I přes tyto skutečnosti, které byly v rozporu s katalogem odpadů, OkÚ Teplice vydal dne 11. 8. 1994 kladné rozhodnutí o POH ČEZ, a. s., Elektrárna Ledvice. Proti tomuto rozhodnutí se odvolal účastník řízení, OÚ Ledvice, pro rozpor mezi kategoriemi odpadu Z a Z, N. Odvolací orgán rozhodnutí OkÚ Teplice potvrdil;

B. OkÚ Most, Jablonec nad Nisou, Litoměřice a Magistrát města Brna s ustanovením § 4 odst. 3 zákona č. 311/1991 Sb., o státní správě v odpadovém hospodářství, kde je uvedeno:

"Okresní úřad vede evidenci hlášení

- a) právnických a fyzických osob o vzniku, množství, charakteru a způsobu využití, popřípadě zneškodnění zvláštního odpadu,*
- b) přepravných a dopravných o množství a druhu nebezpečného odpadu a způsobu jeho přepravy,*
- c) provozovatelů zařízení ke zneškodňování odpadů o množství, charakteru a způsobu zneškodnění nebezpečného odpadu."*

O d ů v o d n ě n í:

OkÚ Most, Jablonec nad Nisou a Magistrát města Brna v kontrolovaném období nevedly žádnou evidenci hlášení odpadů.

OkÚ Litoměřice sice vedl evidenci hlášení odpadů, ale nevěnoval již dostatečnou pozornost analýze údajů uváděných v těchto hlášeních. Např. údaje o množství ukládaných odpadů vykazované provozovatelem skládky Čížkovické cementárny a vápenice, a. s., byly v uvedených letech nižší než množství vykazované původcem odpadů Lovochemie Lovosice, a. s., v roce 1993 o 4 509 tun a v roce 1994 o 4 995 tun.

Obdobné údaje uváděl i SEPAP Štětí, a. s. Rozdíl mezi údaji nahlášenými původci odpadů a provozovateli skládek a rozhodnutími týkajícími se množství a kategorie produkovaných a ukládaných odpadů, související i s jejich zpoplatněním (uvedeno v části II. ČÍŽP), OkÚ nezjistil.

V. Provozovatelé skládek

a) Právníké a fyzické osoby provozující skládku při plnění povinností postupovaly v rozporu s platnými předpisy a porušily:

A. Technické služby města Mariánských Lázní, Technické služby města Jáchymova, OÚ Babice nad Svitavou, Lednice, Vranovice, Archlebov, Mutěnice, MěÚ Kraslice, Firma Služby Josef Robl, Chemopetrol, a. s., Litvínov, INGEO, s. r. o., Ústí nad Labem, Firma SATO, svoz a třídění odpadů, Třebíč a Domino, a. s., Třebíč (při placení poplatků ve stanovené výši a době) ustanovení § 3 odst. 3 zákona č. 62/1992 Sb., kde je uvedeno:

"Provozovatel skládky platí poplatek podle vlastního výpočtu zálohově ve čtvrtletních splátkách, rovných čtvrtině poplatků za uplynulý kalendářní rok, vždy do 25 dnů po uplynutí kalendářního čtvrtletí. Zaplacené zálohy splátek se zúčtují se splátkami odpovídajícími rozhodnutí o uložení poplatku do 15 dnů od nabytí právní moci rozhodnutí."

O d ů v o d n ě n í:

Provozovatelé skládek v kontrolovaném období let 1992 - 1994 buď neplatili poplatky zálohově ve stanoveném termínu a výši, nebo je neplatili vůbec. V důsledku toho se tyto příjmy z poplatků a pokut k oprávněným příjemcům buď vůbec nedostaly, nebo opožděně. Např.:

Technické služby města Mariánské Lázně jako provozovatel skládky "Hamrníky" neuhradily poplatky za roky 1992 a 1993 vyměřené ČÍŽP OI Plzeň podle sazby I v celkové výši 329 816 Kč.

Technické služby města Jáchymov neuhradily poplatek za rok 1994 vyměřený podle sazby I a II ČÍŽP OI Plzeň v celkové výši 2 930 008 Kč. Z této částky připadalo na krácení příjmu SFŽP (sazba II) 2 696 979 Kč a na krácení příjmu rozpočtu obce Jáchymov (sazba I) 233 029 Kč.

Chemopetrol, a. s., Litvínov neuhradil FÚ Ústí nad Labem poplatek za uložení odpadů na skládku "Vápenného kalu" za rok 1992 v sazbě II v částce 2 790 042 Kčs vyměřený rozhodnutím ČÍŽP OI Ústí nad Labem ze dne 24. 11. 1993 do 15 dnů od nabytí právní moci rozhodnutí, ale až 2. 8. 1995. Za rok 1993 neuhradil v sazbě II částku 30 869 200 Kč vyměřenou rozhodnutím ze dne 26. 6. 1995 do 15 dnů od nabytí právní moci rozhodnutí. Uvedená částka nebyla zaplacená ani do doby kontroly, tj. do 7. 8. 1995.

MěÚ Kraslice částku poplatku podle sazby II ve výši 84 504 Kč vyměřenou rozhodnutím ČÍŽP OI Plzeň ze dne 25. 11. 1993 nezaplatil do 15 dnů od nabytí právní moci rozhodnutí, ale až 19. 7. 1995.

OÚ Lednice poplatek za uložení odpadů za rok 1992 ve výši 8 035 Kčs zaplatil jednorázově dne 5. 11. 1993 a ne předepsaným způsobem zálohově. Obdobně za rok 1993 uhradil poplatek ve výši 36 710 Kč, opět jednorázově, a to až 26. 4. 1995.

B. OÚ Babice nad Svitavou, Újezd u Brna, Lednice, Vranovice a Archlebov, MěÚ Kraslice, Technické služby města Mariánských Lázní, Domino, a. s., Třebíč, Firma SATO, svoz a třídění odpadů, Třebíč, Státní statek Karviná, s. p., Český Těšín, Technické služby města Jáchymova a ČEZ, a. s., Elektrárna Dětmarovice (při plnění povinností provozovatelů skládek odpadů) ustanovení § 8 odst. 1 a 2 písm. a), b) a c) zákona č. 238//1991 Sb., kde je uvedeno:

"K provozování zařízení ke zneškodňování odpadů je třeba souhlasu příslušného orgánu státní správy podle § 4 odst. 1 písm. a) tohoto zákona."

"Provozovatel je při provozování zařízení podle odstavce 1 povinen

- a) zneškodňovat odpady podle odsouhlaseného provozního řádu a zabezpečit je před odcizením nebo jiným nežádoucím únikem,*

- b) *zveřejňovat seznam druhů odpadů, k jejichž zneškodňování je oprávněn,*
- c) *vést evidenci o množství, druhu a původu odpadů převzatých ke zneškodňování, o způsobu nařízení s nimi a o umístění odpadů na skládkách; rozsah a náležitosti stanoví prováděcí předpis, ..."*

O d ů v o d n ě n í:

Provozovatelé skládek OÚ Újezd u Brna, Babice nad Svitavou a Lednice, MěÚ Kraslice a Technické služby města Mariánských Lázní v kontrolovaném období k provozování skládek neměli souhlas příslušného orgánu státní správy, zneškodňovali odpady bez odsouhlaseného provozního řádu nebo v rozporu s ním. Nezveřejňovali seznam odpadů, k jejichž zneškodňování byli oprávněni, a nevedli předepsanou evidenci ukládaných odpadů v rozsahu a s náležitostmi stanovenými nařízením vlády ČR o vedení evidence odpadů.

Domino, a. s., Třebíč v roce 1994 provozovalo skládku "Ptáčov" bez platného souhlasu orgánu státní správy.

Technické služby města Jáchymova v letech 1992 až 1994 provozovaly zařízení ke zneškodňování odpadů bez odsouhlaseného provozního řádu.

OÚ Vranovice, Archlebov, Státní statek Karviná, s. p., Český Těšín, Technické služby města Jáchymova a ČEZ, a. s., Elektrárna Dětmarovice nevedly předepsanou evidenci ukládaných odpadů v rozsahu a s náležitostmi stanovenými nařízením vlády ČR o vedení evidence odpadů.

b) Příjemce dotace ze státního rozpočtu

Technické služby města Jablonce nad Nisou (dále jen "TSMJ"), které obdržely 12 970 000 Kč na investiční akci "Jablonec n. N., rozšíření skládky TKO", porušily:

A. ustanovení § 5 odst. 2 a § 11 odst. 1 zákona č. 576/1990 Sb., kde je uvedeno:

"Na konkrétní akce nebo předem stanovené okruhy potřeb se poskytují účelové dotace, a to za podmíněk stanovených zásadami dotační politiky. Mohou být použity jen na určené účely a podléhají ročnímu zúčtování se státním rozpočtem republiky."

(citace § 11 odst. 1 viz bod I.A)

O d ů v o d n ě n í:

TSMJ z prostředků poskytnutých v letech 1991 - 1993 ve výši 12 970 000 Kč na akci "Jablonec n. N., rozšíření skládky TKO" použily částku 12 880 286 Kč k jinému účelu (a to zejména na stavbu "Přeložka a zatrubnění potoka Horní Proseč" a na stavbu "Příjem a překladiště tuhého komunálního odpadu"). Stavba "Příjem a překladiště tuhého komunálního odpadu" byla povolena jako dočasná stavba s termínem ukončení provozu v prosinci roku 1997. Původní záměr rozšíření skládky

TKO, na který byly finanční prostředky ze státního rozpočtu určeny, a jehož realizace měla zajistit ukládání tuhých komunálních odpadů v objemu cca 500 000 m³ nebyl realizován.

TSMJ z přidělených prostředků poskytly dodavatelé zálohy v roce 1992 v celkové výši 700 000 Kčs a v roce 1993 v celkové výši 8 056 145 Kč. Tyto zálohy nebyly v příslušných letech se státním rozpočtem zúčtovány;

B. ustanovení § 2 odst. 1 vyhlášky č. 23/1990 Sb., o účetnictví, kde je mj. uvedeno:

"Podle podvojně účetní soustavy vedou účetnictví organizace určené směrnicemi k účtové osnově."

O d ů v o d n ě n í:

TSMJ v roce 1991 nesprávně účtovaly náklady vynaložené na pořízení základních prostředků na akci "Přeložka a zatrubnění potoka Horní Proseč" na účet 420 - Služby a náklady nevýrobní povahy, místo na účet 050 - Investice;

C. ustanovení § 4 odst. 2 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, kde je mj. uvedeno:

"Účetní jednotky jsou povinny dodržovat při vedení účetnictví účtové osnovy a postupy účtování ..."

O d ů v o d n ě n í:

TSMJ v roce 1992 neúčtovaly náklady vynaložené na pořízení základních prostředků akce "Jablonec n. N., rozšíření skládky TKO" na účet 050 - Investice a zálohy poskytnuté dodavatelům na účet 247 - Poskytnuté zálohy ve smyslu "Účtové osnovy a směrnice k účtové osnově pro rozpočtové organizace" ze dne 9. 3. 1982, ale účtovaly je nesprávně na účet 410 - Materiálové náklady nebo účet 420 - Služby a náklady nevýrobní povahy. Z účelové dotace poskytnuté ve výši 2 870 000 Kčs vykázaly v účetnictví čerpání ve výši 3 129 226 Kčs, tj. o 259 226 Kčs vyšší.

V roce 1993 neúčtovaly zálohy poskytnuté dodavatelům v celkové výši 8 506 145 Kč na účet 052 - Poskytnuté zálohy na hmotný investiční majetek účtové skupiny 05 - Poskytnuté zálohy na nehmotný a hmotný investiční majetek, ve smyslu "Přílohy č. 2 Účtové osnovy a postupů účtování pro rozpočtové a příspěvkové organizace a obce" ze dne 30. 7. 1992, ve znění pozdějších úprav, registrované ve Sbirce zákonů, částka 119/1992, ale účtovaly je nesprávně na účet 042 - Pořízení hmotných investic;

D. ustanovení Výměrů (FMF, MF ČR a MF SR č. 012/91, 01/92 a 01/93 uveřejněných v Cenovém věstníku) vydaných na základě § 10 zákona č. 526/1990 Sb., o cenách, a v letech 1992 - 1994 i na základě § 2 odst. 2 zákona č. 265/1991 Sb., o působnosti orgánů České republiky v oblasti cen, kde je mj. uvedeno:

"Stavby, stavební objekty, ... stavební a montážní práce, dodávky strojů a zařízení a projektové práce"

úcelově financované [resp. práce financované] za účasti rozpočtů federace a republik [resp. za účasti státního rozpočtu] a za účasti prostředků poskytnutých z těchto rozpočtů do rozpočtů místních orgánů [resp. z těchto rozpočtů místním orgánům, resp. z tohoto rozpočtu místním orgánům nebo z dalších prostředků státu].

Pro účely regulace cen platí: ...

B. ceny podle smluv uzavřených od data účinnosti tohoto výměru [resp. uzavřených od 1. září 1991] se sjednávají na podkladě vyhodnocení soutěže podle Zadávacího řádu staveb, ... který je pro účely regulace cen podle tohoto písmene závazný ..."

O d ů v o d n ě n í:

TSMJ v období od září 1991 do konce roku 1993 nesjednávaly ceny dodávek projektů a jednotlivých objektů staveb (zejména stavba "Přeložka a zatrubnění potoka Horní Proseč" a stavba "Příjem a překladiště tuhého komunálního odpadu") hrazených z prostředků státního rozpočtu na podkladě vyhodnocení soutěže podle Zadávacího řádu staveb, ale dodavatele vybraly bez provedení zadávacího řízení a ceny sjednaly dohodou. Finanční prostředky na tyto akce v celkové výši 9 544 624 Kč, čerpané v letech 1992 - 1994 na základě smluv a jejich dodatků, byly neoprávněně použitými rozpočtovými prostředky ve smyslu Sdělení FMF, MF ČR a MF SR ze dne 30. 6. 1992 k sjednávání cen na podkladě vyhodnocení soutěže podle položky č. 11 bod B části II. Výměru FMF, MF ČR a MF SR č. 01/92 a ustanovení části II. položky č. 9, resp. č. 11, bodu B. odst. 12 Výměru MF ČR č. 01/93";

E. ustanovení § 54 zákona č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů, kde je uvedeno:

"Stavby, jejich změny a udržovací práce na nich lze provádět jen podle stavebního povolení nebo na základě ohlášení stavebnímu úřadu."

O d ů v o d n ě n í:

TSMJ v prosinci 1991 zahájily stavbu "Přeložka a zatrubnění potoka Horní Proseč" bez stavebního povolení a v letech 1992 - 1994 prováděly stavby "Rozšíření přeložky a zatrubnění potoka na skládce TKO Horní Proseč" a "Příjem a překladiště tuhého komunálního odpadu" rovněž bez stavebních povolení.

Vyhodnocení:

Zjištěné nedostatky u kontrolovaných osob související s nedodržováním zákonnosti na úseku odpadového hospodářství mají základ v nejednoznačném výkladu příslušných právních předpisů. V největší míře se to projevilo při zařazování odpadů podle kategorie (zákon č. 238/1991 Sb., o odpadech, byl no-

velizován až v prosinci 1995) a v postupu při vybírání finančních prostředků v rámci dělené správy poplatků a pokut. V důsledku toho docházelo k nízkému naplňování příjmů z výnosů poplatků a k nízké úrovni realizace udělovaných pokut.

Z průběhu kontroly vyplynul i poznatek, že je nutno věnovat pozornost provázanosti, vzájemné koordinaci a informovanosti mezi ÚO MŽP, ČÍŽP OI a MŽP v procesu přípravy, uzavírání a plnění smluv o úhradě ekologických závazků mezi FNM a nabyvatelem privatizovaného podniku.

MŽP (OÚ MŽP v Plzni) svým chybným postupem ve věci skládky Sulkov snížilo příjmy z poplatků o částku 382 741 410 Kč, které se nedostaly k oprávněným příjemcům.

Částku ve výši 2 567 202 Kč použilo MŽP k jinému účelu, než pro který byla určena.

Do ukončení kontroly nebyly uhrazeny poplatky za ukládání odpadů za roky 1992 a 1993 na skládku v Dolních Chabrech v celkové výši 15 201 710 Kč v důsledku toho, že MŽP nerozhodlo ve stanoveném termínu o odvolání provozovatele skládky.

Při kontrole ČÍŽP se ukázala nedostatečná spolupráce s místně příslušnými FÚ. V důsledku toho nebyla všechna správní řízení z období let 1992 - 1994 zahájena, případně ukončena a ne všechny provozované skládky zpoplatněny. Souhrn zaplacených poplatků uváděný v rozhodnutích za rok 1992 byl ČÍŽP uváděn bez řádného doložení a prověření skutečného stavu. Výše poplatků v rozhodnutích za roky 1992 až 1994 neodpovídala množství ani kategorii skutečně ukládaných odpadů. Pokuty za neplnění povinností byly ČÍŽP ukládány provozovatelům skládek pouze zřídka (minimálně u 2 tisíc případů ČÍŽP tuto povinnost nesplnila). Nepochybně se v tom projevilo počáteční období působnosti ČÍŽP na úseku odpadového hospodářství. Z tohoto důvodu stojí za zhodnocení i kapacitní obsazení ČÍŽP při zajišťování úkolů vyplývajících z nově přijaté legislativy.

U kontrolovaných FÚ bylo zjištěno, že nevedly předepsanou evidenci poplatků a pokut a zaúčtovaly bez předepsaného doložení částku ve výši 74 743 261 Kč (nebyla v uvedené výši vybrána a převedena; především v sazbě II bylo do SFŽP převedeno minimálně o 10 mil. Kč méně). Nepřikročily též předepsaným způsobem k vymáhání neuhrazených poplatků a pokut ve výši 77 306 703 Kč. Příjmy z poplatků a pokut nepřeváděly oprávněným příjemcům předepsaným způsobem, tj. měsíčně. Příčinou byl i stanovený postup správy poplatků a pokut podle "Postupu při dělené správě poplatků a pokut" vydaný MF, který neměl obecně závaznou platnost.

Kontrolované OkÚ zařazovaly některé odpady, především "popílky", v rozporu s Kategorizací a

katalogem odpadů místo do příslušné kategorie Z, N do kategorie Z. Neplnily další povinnosti, zejména povinnost vést evidenci hlášení odpadů, což se projevilo i ve stanovené výši poplatků. Nezanedbatelnou roli při zařazování odpadů představoval i výrazný finanční rozdíl mezi kategoriemi Z a N. U poplatků v sazbě I představoval částku 210 Kč za tunu a v sazbě II částku 2 890 až 4 360 Kč za tunu.

Kontrolovaní provozovatelé skládek nezaplatili poplatky za uložení odpadů ve výši 34 129 024 Kč.

Dále poplatky neplatili zálohově ve stanovené výši a době. Skládky provozovali bez souhlasu orgánu státní správy, bez odsouhlaseného provozního řádu a nevedli předepsanou evidenci odpadů. Při opakované kontrole skládek, u nichž byly v roce 1993 zjištěny nedostatky, byl touto kontrolou konstatován stav bez zjevné nápravy.

U kontrolovaného příjemce dotace ze státního rozpočtu ve výši 12 970 000 Kč bylo zjištěno použití 12 880 286 Kč pro financování jiného účelu - bez projednání a schválení změny užití příslušnými orgány.

V souladu s plánem kontrolní činnosti kontrolní závěr vypracoval člen NKÚ Ing. Zdeněk Smělik.